

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marie Aaserød, 55 57 23 73

Vår dato
26.10.2007
Deres dato

Vår referanse
2007/7892 721.12
Deres referanse

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Høring - Forslag til sterke rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets oversendelse datert 29.06.07, der høringsinstansene bes om å komme med kommentarer til forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse.

Fylkesmannen slutter seg til Syse-utvalgets forslag om å kalle ordningen "personlig assistanse", og da med samme begrunnelse. Begrunnelsen i høringsforslaget for ikke å velge "personlig assistanse" fremfor "brukerstyrt personlig assistanse", er at "personlig assistanse" ikke gir noen klar avgrensning som viser hvilken type tjeneste det er tale om. Vi kan ikke se at denne avgrensningen tydeliggjøres av begrepet "brukerstyrt", siden brukerbegrepet kan assosiere forskjellig.

Fylkesmannen i Hordaland vil forøvrig benytte anledningen til å komme med innspill i forhold til de spørsmålene departementet ønsker kommentert av høringsinstansene, samt øvrige kommentarer til høringsforslaget.

Til spørsmål nr. 1: Fylkesmannen i Hordaland har ikke grunnlag for å vurdere om antall brukere som ønsker BPA, vil øke som følge av en lovendring. Likevel er det vårt inntrykk fra klagesaker etter sosialtjenestelovens kap. 4, at klagere som ikke får innfridd sitt ønske om at tjenestene etter § 4-2 bokstav a blir organisert som BPA, har mindre enn 20 timers tjenestetilbud pr. uke. Dette kan indikere at mange brukere som selv kan være arbeidsledere, og har et tjenestetilbud av større omfang enn 20 timer pr. uke, allerede i dag får tjenestene organisert som BPA, dersom de ønsker det. For øvrig er det også et inntrykk fra klagesakene at andre instanser, f. eks. spesialisthelsetjenesten, ofte anbefaler brukere å søke om BPA for å oppnå mer bistand og større fleksibilitet i hjelpe-/tjenesteordningene.

Angående eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser m.m., ser vi av henvisningen til ECON-rapport 2003-76, at det bare er marginale forskjeller mellom BPA - ordninger når kommunen eller ULOBA er arbeidsgiver. Vi ser ingen grunn til at dette forholdet skal endre seg. Vi kan derimot ikke uten videre slutte oss til antagelsen om at økningen i tjenesteforbruket for dem som får tildelt BPA bare skyldes avdekkingen av skjulte behov. I høringsutkastet henvises det til Guldviks undersøkelse (2003). Når det i denne undersøkelsen vises til en så stor økning som gjennomsnittlig fra 16 til 36 timer pr. uke ved overgang fra ordinært tjenestetilbud til BPA, tror vi dette i mange tilfeller skyldes at brukeren

generelt har fått økt tjenestetilbudet ved innvilgelse av BPA. Dette synet befestes gjennom vår erfaring fra klagesakene, der vi sitter igjen med et inntrykk av at brukere som får vanlige hjemmetjenester får et mindre utmålt tjenestetilbud enn brukere med BPA. Vi ser i den sammenheng også at mange søker om BPA begrunnet med at de ønsker mer hjelp, ofte med bistand fra andre instanser som f. eks. spesialisthelsetjenesten. Vi tror også at færre brukere vil være fornøyd med BPA-ordningen dersom denne var like knapt utmålt som tidligere tjenestetilbud. Ut fra dette tror vi det ligger et insitament og en forventning til BPA-ordningen, både hos brukere og kommunene, som initierer et høyere utmålt tjenestetilbud, og som derfor fører til høyere kostnader for kommunene. Vi antar at den statlige støtteordningen til BPA kan ha medvirket til at BPA er mer rikelig utmålt enn tidligere tjenestetilbud.

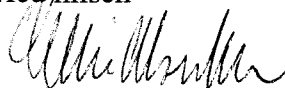
Til spørsmål nr. 2: Dersom brukeren skal kunne velge at tjenestene blir organisert som BPA, mener vi at brukeren også bør få bestemme hvem som skal ha arbeidsgiveransvaret og hvem som skal ansette assistenter. Dette medfører at dersom brukeren velger at kommunen eller ULOBA skal ha arbeidsgiveransvaret, så overlater brukeren til kommunen eller eventuelt ULOBA å ansette assistenter. Dersom brukeren selv tar på seg arbeidsgiveransvaret, må brukeren også kunne ansette sine assistenter.

Til spørsmål nr. 3: Fylkesmannen mener at kommunen bør ha arbeidslederansvaret der hvor brukeren selv ikke kan ivareta dette, eventuelt avgjøre hvem som alternativt kan ivareta arbeidslederansvaret. For brukere under 18 år som har BPA, og hvor pårørende har fungert som arbeidsledere frem til myndighetsalderen, er det rimelig at kommunen overtar arbeidslederansvaret ved fylte 18 år eller avgjør hvem som alternativt skal ivareta dette.

Øvrige kommentarer: Fylkesmannen er oppmerksom på at mange av de personlige assistentene er i deltidsstillinger. Det vil derfor være ønskelig om departementet vurderer om det kan være motstrid mellom flest mulig hele stillinger i pleie- og omsorgssektoren, kontra brukeres ønske om fleksible BPA-ordninger, noe som kan medføre flere små "stillingsbrøker".

Fylkesmannen i Hordaland har i den senere tid fått flere henvendelser vedrørende rettstilstanden for BPA under utenlandsopphold. En del brukere av BPA ønsker av helsemessige eller andre årsaker å tilbringe kortere eller lengre tid f. eks. i "Syden". De ønsker da å ha med seg assistenter eller rekruttere assistenter på stedet. Fylkesmannen har så langt stadfestet avslag på videreføring av de sosiale tjenestene under utenlandsopphold, jf. § 10-1, 1. ledd om oppholdskommunens ansvar. Imidlertid anser vi det som ønskelig at dette spørsmålet blir utredet og /eller kommentert av Helse- og omsorgsdepartementet.

Med hilsen

Svein Alsaker

Svein Bjerkeng
fung. avdelingsdirektør